

Rada Miejska w Kluczborku

Wpł. dn. 16.05.2024

Nr _____

**RAPORT Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
ZA 2023 ROK**

KLUCZBORK

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy, które regulują ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z póź.zm.), oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 z póź.zm.).

W działaniach tych znalazły się również zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz działania zmierzające do ograniczenia występowania uzależnień behawioralnych.

Wykonanie wskazanych powyżej zadań umożliwił opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kluczbork na lata 20223-2024 przyjęty uchwałą Nr LIV/770/22 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 21 grudnia 2022r.

Źródłem finansowania w/w zadań gminnego programu są środki finansowe z budżetu Gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2023r. oraz środków z tzw. „funduszu małopkowego”.

Kwota przeznaczona na realizację zadań programu alkoholowego w tym działań na rzecz przeciwdziałania przemocy to 850 000 zł, natomiast kwota 30 000 zł została przeznaczona na zadania przeciwdziałania narkomanii.

W 2023 r. rzeczywista kwota wpłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 974 490,44 zł., a z tzw. „funduszu małopkowego” wpłynęło 200 000,00 zł.

Realizacja Programu zakładała współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Potrzeba współdziałania jest niezbędna zwłaszcza w obszarze ograniczania dostępności do alkoholu.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane były poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawierał również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 172).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane były przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Program był opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, dotyczącymi obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane były do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

REALIZACJA PROGRAMU POLEGAŁA NA:

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych.

1) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji. Zadanie te przypisane i wykonywane były przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do komisji wpłynęło 35 wniosków o zastosowanie leczenia.

2) Koordynowanie na poziomie Gminy działań podmiotów realizujących zadania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień – Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Uzależnień.

3) Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego tj. Centrum Terapii i Psychoedukacji w Kluczborku poprzez sfinansowanie Punktu Pomocy Psychologicznej oraz warsztatów dla osób uzależnionych od alkoholu. Kwota dofinansowania wynosiła 24 600 zł. W 2023r. w Poradni zatrudnieni byli lekarz psychiatra oraz 6 psychologów.

W ramach Punktu Pomocy Psychologicznego udzielono 92 porad osobom uzależnionym i ich rodzinom. W Poradni zrealizowano 3 maratony terapeutyczne, w których wzięło udział 17 osób uzależnionych i współuzależnionych. W ramach maratonów profilaktycznych zrealizowano tematykę nawrotów picia, tworzenia planu działania w celu uniknięcia nawrotu, tworzenie sieci wsparcia, sposobów konstruktywnego radzenia sobie ze stresem.

Zadanie 2.

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1) W ramach podpisanej umowy na dotację realizowany był „*Program wieloaspektowy wspierania rodzin z problemami alkoholowymi – NA TRZEŹWO – edycja 2023*”. Realizowany jest on przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Fabryka Zmian” Kwota dofinansowania wyniosła 70 000 zł.

W ramach programu, w okresie 02.01.2023r.-31.12.2023 r. zrealizowano następujące działania:

✓ *Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin*, w którym osoby uzależnione lub ich rodziny mogą uzyskać informacje, jak podjąć leczenie, jak motywować do leczenia, jak zobowiązać do leczenia.

Zadania Punktu:

- a) prowadzenie poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom,
- b) motywowanie osób uzależnionych oraz współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- c) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- d) udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym.

Z Punktu skorzystały 61 osoby, udzielono 143 porad.

✓ *Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.*

Do punktu zgłaszały się głównie osoby, których najbliższa osoba w rodzinie miała problemy z środkami psychoaktywnymi bądź osoby eksperymentujące (marihuana, głównie dopalacze

oraz pochodne amfetaminy. Zdarzały się również osoby z podwójną diagnozą i uzależnieniem krzyżowym. Zadania Punktu:

- a) działania edukacyjne w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- b) motywowanie osób i ich rodzin do ewentualnego podjęcia terapii,
- c) udzielanie osobom i ich rodzinom konsultacji i porad profilaktycznych w sprawach uzależnień,
- d) udzielanie porad w zakresie przemocy.

Z Punktu skorzystało 30 osób, udzielono 57 porad.

✓ *Weekendowy Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnień*, które w ciągu tygodnia z uwagi na naukę lub pracę poza miejscem zamieszkania nie mieli dostępu do tej formy pomocy. Z Punktu skorzystało 59 osób udzielony 139 porad.

✓ *Punkt Pomocy Prawnej*, w którym przyjmował radca prawny udzielający porad osobom uzależnionych jak i ich rodzinom. Zadania punktu:

- a) udzielano porad osobom uzależnionych i ich rodzinom,
- b) udzielano pomocy przy tworzeniu pism procesowych do sądu tj. pozwu o rozwód, pozwu o alimenty, skargi do WSA, wnioski dot. ustalenia miejsca pobytu dzieci, wnioski dowodowe.

✓ W ramach programu wieloaspektowego Stowarzyszenie organizowało cotygodniowe spotkania *Grup Wsparcia AA* – jest to samopomocowa grupa, zrzeszająca trzeźwych alkoholików. Przeprowadzone zostały również warsztaty dla osób dorosłych z problemem alkoholowych – wzięło w nich udział 19 osób.

2) Podpisano umowę na dotację celową ze Starostem Powiatowych na realizację zadania pn.: "Realizacja programów psycho-korekcyjnych z dziećmi z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej „, na kwotę 20 000 zł.

3) Podpisano umowę na dotację celową ze Starostem Powiatowych na realizację zadania pn.: "Pomoc ofiarom przemocy w sytuacji kryzysowej przebywającym w Centrum Interwencji Kryzysowej PCPR w Kluczborku" na kwotę 25 000 zł.

4) Wspieranie i finansowanie działalności świetlicy terapeutyczno-wychowawczych i terapeutycznych, placówki wsparcia dziennego realizującej programy terapeutyczne dla dzieci, a pełniących istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin alkoholowych.

Zadania te były realizowane w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia. Koszt utrzymania świetlicy „PARASOL” wyniósł w 2023 r. – 494 740,76 zł

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

W ramach tego zadania Gmina prowadziła następujące działania:

1) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie, w tym prowadzenie edukacji w zakresie wiedzy i szkodliwości substancji uzależniających -

„Zachowaj trzeźwy umysł” - ogólnopolska kampania pod patronatem MEN, podejmująca problem profilaktyki uzależnień. Jednym z najważniejszych celów jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. Kampania skierowana jest do młodzieży szkolnej, nauczycieli i rodziców.

Co roku kampania ma inne hasło wiodące, pod tematykę, którego jest opracowywany program działań do realizacji na terenie szkoły. Udział w kampanii jest ważnym uzupełnieniem podejmowanych w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki działań promujących sport jako istotny instrument wychowania. (eksperymentowania z alkoholem lub innymi substancjami zmieniającymi nastrój).

Koszt kampanii: 3 690,00 zł. W ramach kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł Gmina Kluczbork wykupiła dla szkół również dostęp do platformy – www.profilaktyka.tv

2) Szkoły z terenu Gminy realizowały działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień i pomocy adresowane do uczniów - w szkołach odbywały się warsztaty, spektakle i programy profilaktyczne. Organizowane były zajęcia arteterapeutyczne oparte w szczególności o rękodzieło i techniki plastyczne z elementami profilaktyki uzależnień (alkohol, środki psychoaktywne i uzależnienia behawioralne, szczególnie e-uzależnienia) – koszt działań ok. 21 000 zł.

3) Zorganizowano dla kadry nauczycielskiej szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień zarówno od środków psychoaktywnych jak i od uzależnień behawioralnych - koszt szkoleń 3 400 zł.

4) Zorganizowano szkolenie pn. „Procedura „Niebieskie Karty” po nowelizacji ustawy przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wg nowego rozporządzenia.

zorganizowane zostało dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członków grup diagnostyczno-pomocowych. W szkoleniu wzięło udział 15 osób. Koszt szkolenia to 1 700 zł

5) Dofinansowanie kolonii z programem profilaktyki dla dzieci z świetlicy terapeutyczno – wychowawczej Parasol – 14 932,44 zł

6) Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem profilaktycznym dla dzieci ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Zadanie to realizowane było przez stowarzyszenia z terenu Gminy Kluczbork. Kwota przekazana w ramach tego zadania to 374 110,00 zł.

Pamiętajmy, że sport i wszelka działalność promująca zdrowy tryb życia stanowi fundament profilaktyki alternatywnej skierowanej przede wszystkim do dzieci i młodzieży.

Dla wielu młodych ludzi sport, oprócz wartości zdrowotnej, był i nadal jest jedynym sposobem na wyrwanie się z szarości dnia codziennego.

7) W trakcie roku organizowane były edycje lokalnej kampania „Tu i Teraz”. Kampania jest odpowiedzią na rozpoznaną potrzebę profilaktyki uzależnień w szczególności uzależnień od środków psychoaktywnych oraz behawioralnych. Wykorzystując doświadczenia z ostatnich lat stawiamy na organizowanie działania w formie cyklu różnorodnych, skumulowanych zadań - przystanków realizowanych na terenie lokalnych ośrodków szkolnych z udziałem uczniów m.in. warsztaty profilaktyczne ze specjalistą/psychologiem, przedstawienie profilaktyczne, spotkania z ciekawymi osobami, konferencja profilaktyczna organizowana przez młodzież. Głównymi koordynatorami działań będą Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy oraz Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, co dodatkowo ma na celu uwrażliwienie młodych ludzi na niepełnosprawność i szukanie wspólnych rozwiązań.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

W ramach tego zadania Gmina prowadzi następujące działania:

- 1) Współpraca z grupami samopomocowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań wspierających profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kwota przeznaczona na wsparcie dla stowarzyszeń wyniosła 85 000 zł.
- 2) Wsparcie organizacji i instytucji podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, profilaktyki zdrowotnej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

„FUNDUSZ MAŁPKOWY” 2023 R.

Kategoria i wysokość środków finansowych faktycznie wykorzystanych na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml:

- 1) funkcjonowanie ogrzewalni w okresie październik – kwiecień – 75 978,52 zł
- 2) dotacje dla stowarzyszeń na realizację programów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą – 5 950,00 zł
- 3) wynagrodzenie strażnika miejskiego - 108 216,42 zł
- 4) wynagrodzenie pracownika socjalnego zajmującego się rodzinami z problemem alkoholowym i przemoc - 9 659,15 zł.

BURMISTRZ

mgr inż. Jarosław Kielar

Sporządziła

Joanna Rajska

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień

15 maja 2024r.